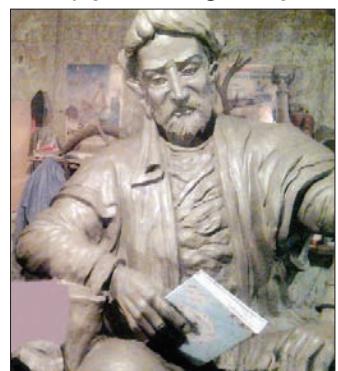

Daşlara can verən Ləyaqət

Qədim el sənətindən olan heykəltəraşlıq — təsviri sənətin növlərindən biridir. Heykəltəraşlıqda insan və ya hər hansı təsvir obyekti həcmli formada yaradılır. Adətən, insan, bəzən isə heyvan təsvir edən (animalistik janr) heykəltəraşlığının imkanları boyakarlığa nisbətən bir qədər məhdud olur.

Hələ uşaqlıq illərində palçıqdan düzəltdiyi insan və heyvan fiqurları ilə valideynlərini və qohumlarını təəccübləndirən balaca Ləyaqətin istedadı diqqəti çəkirdi. Atası palçığı ona qadağa qoymaqla, ona plastilin aldı. Bu uşaq həmyaşlılarından düşüncəli, ağıllı-kamallı və son dərəcədə sakit təbieti ilə fərqlənirdi. Daxilində coşubdaşan bu sənətə eşqi durmadan artır, sevdiyi el qəhrəmanları Koroğlunun, Şah İsmayıllı Xətainin, Cavanşirin, dahi Şeyx Nizaminin xəyalən obrazlarını yaradardı. Xəlvəti qəlbindəkiləri kağız üzərinə köçürür, heç kimə göstərməzdidi, qorxurdu kiminsə xosuna gəlməsin, gülüş hədəfinə çevrilsin. Təsadüfən ələ keçən bu rəsmlər onun rəssam olacağını təsdiqlədi. Məktəblərarası keçirilən müsabiqələrdə öz sözünü deməyə başladı. Ən maraqlısı odur ki, ustad Aşıq Ələsgər yurduna olan öz elinin-obasının obrazını son dərəcədə canlı yaratdı. Az müddətdə məktəbin divar guşəsində onun

çəkdiyi şəkillər yer aldı, stolüstü guşələrdə maral, ceyran, at, ev quşlarının plastilindən düzəltdiyi maketlər nümayiş olunmağa başladı.

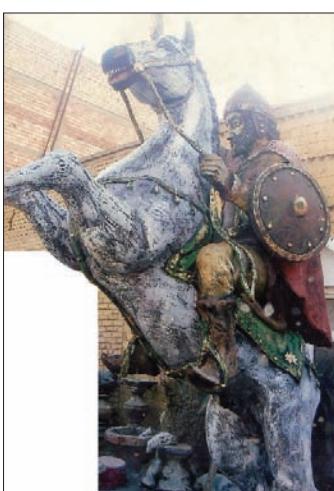

Onu xüsusilə qeyd etmək yerinə düşərdi ki, onun babası — Göyçə mahalının görkəmli şəxsiyyətlərindən olan sayılıb-seçilən, vətənpərvər, uzun müddət İcrayıyyə Komitəsinin sədri, rayon partiya komitəsinin katibi işləmiş, şair təbiətli Bilal Məmmədov, tanınmış el sənətkarı Aşıq Ələsgərin qardaşı oğludur.

Görünür, bu gen özünü bu gəncdə bürüze vermişdir. Orta məktəbi müvəffəqiyətə bitirdikdən sonra valideynlərinin təkidi ilə Kənd Təsərrüfatı Akademiyasına yüksək nəticələrlə qəbul olundu. O, eyni zamanda ince sənət məktəblərində olur, heykəltəraşların yanında çalışır. Məhz sevdiyi sənətinə kövrək addımları da burdan başlanır desək, yanılmarıq. Oxuduğu illərdə ali məktəblərarası keçirilən sərgilərdə

müvəffəqiyət qazanmağa başladı. O, rəsm əsərlərini yaradarkən Azərbaycan ığidlərini, atlarını, dağlarını və digər qəhrəmanlıq nümunələrini, gözəlliyyini xəyalında canlandırır, öz fantaziyası ilə ele yaradardı ki, istər-istəməz tamaşaçı bir anlıq ayaq saxlayıb dayanar, minnətdarlıqla ayrırları.

Bu gün Ləyaqətin "Koroğlu", "Keykavus", "Nizami Gəncəvi", dahi riyaziyyatçı, filosof "Nəsreddin Tusi", "Hacı Zeynalabdin Tağıyev", "Herakl və şir", xoş xəbər müjdəcisi "Poçtalyon" və s.

Kimi yüzlərlə monumental heykəl və büstləri var. Düzəltdiyi əfsanəvi şəlalələr Azərbaycanın şəhər və qəsəbələrini, hətta, qonşu Gürçüstanın parklarını, xiyabalarını bəzəyir. Gəncənin park, bulvar, istirahət zonalarda

rında Ləyaqət Məmmədovun yaratdığı obrazlar tamaşaçılarla böyük maraq doğurmuşdur. Onunla səhəbet əsnasında o bildirdi ki, Aşıq Ələsgər öz qeyri-adi yaradıcılığı ilə, babam və atam xeyrəxahlığı ilə ad qoyublar, mənse sevdiyim bu sənətdə obrazları yaratdıqca xoşbəxtlik və rahatlıq tapıram, sanıram ki, mən də xalqıma lazımadam.

Ləyaqətin əsərlərini seyr etdikcə, yaratdığı obrazların auralarını duymamaq mümkün deyil. Əslində isə belə "canlılıq" zəngin yaradıcılıq təxəyyülünün məhsulu olan və tişəsinin nəhayətsiz fantaziyası ilə "ikinci həyat" verdiyi hər bir qəhrəmanının yaşıdığı dövrü və mühiti hərtərəfli öyrənmiş ustad sənətkarın öz tükenməz yaradıcılıq enerjisini daşlara köçürməsindən qaynaqlanır. Yaradıcılığında obrazların psixoloji aləminin, fərdi keyfiyyətlərinin təcəssümü, kompozisiyanın tamlığı diqqəti xüsusi şəhər cəlb edir. Müəllifin dünyaya romantik münasibətinin və yüksək sənətkarlığının ifadəsi olan Məhsəti Gəncəvinin heykəlində müsəlman qadınının, eyni zamanda, lirik şairin, müvafiq dövrün və mühitin vəhdəti böyük məhərətlə əks etdirilmişdir. Obrazın zəhiri görkəmi, geyimi, barmaqlarının vəziyyəti, bir sözlə sənətkarın gözə çarpdırdığı hər bir şey Məhsətinin ro-

mantik qəlbini və milli keyfiyyətlərini canlandırmışdır.

Ləyaqətin bütün yaradıcılığında, Azərbaycan, Avropa Şərqi aləminin mədəniyyətinin, ümumiyyətlə dünya heykəltəraşlıq məktəbinin ən mükəmməl elementləri əksini tapır. Bu gün Ləyaqət ömrünün ən gözəl vaxtlarını yaşayır, 50 yaşı var. Sənətkarımız dünyanın gözəlliyini, qəribəliyini fəth etmək arzusundadır. Çoxlu sayda tələbələri var, sevindirici haldır ki, böyük oğlu Orxan atasının sənətinə dərindən yiylənərək, onunla birgə Azərbaycanımıza qədim el sənətini dünyaya çatdırmaq əzmindədir. Orxan ötən il Bakı Slavyan Universitetinin beynəlxalq münasibətlər fakültəsinə müvəffəqiyətlə bitirmişdir, heykəltəraşlıq sənətini sevdiyindən atasının yolunu davam etdirmək fikrindədir.

Sənətkarımıza həyatda ən şirin nemət olan cansağlığı, yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

Zabit XƏLİLOV,
"Respublika".